

ЮРІЙ РУФ (ДАДАК): «МИ ЛИШЕ ДРОВА У ВОГНІ ВЕЛИКОЇ ІДЕЇ»

Наталія МИРОВИЧ,
директор;
Валентина НОВОСАД,
керівник відділу обслуговування і зберігання фондів,
Науково-технічна бібліотека
Національного лісотехнічного університету
України,
м. Львів

«МАЮ ЗА ЧЕСТЬ стати до лав добровольців ЗСУ. Ви бачили ці очі людей, заряджених на перемогу!! Слава Україні! Вірте в ЗСУ!» – написав Юрій на своїй сторінці у фейсбуці 25 лютого 2022 р.

3 березня Юрій відвідував у соцмережах, що відбувся його перший бій:

«Ще декілька днів тому – перший незграбно відкритий цинк з набоями, а сьогодні перший бій! Вірте в ЗСУ!!! Слава Україні!».

13 березня Юрій Руф повідомив на своїй сторінці у Фейсбуці, що його бригада стоїть під Попасною: «Ну що ж, друзі. Вдалось ввійти в Інтернет, отож інформую. Наша бригада стоїть на Луганщині під Попасною і крошить сепарську і руску мерзоту. Ситуація напружена, але ми працюємо. Деякі результати роботи на фото. Вірте в ЗСУ! Все буде Україна!».

Останній вірш, який Юрій Руф опублікував 19 березня 2022 р.:

*Іржавий обрій вицвіє з темноти,
Відтінком домни небеса палають,
Горизонтальні вогняні хвости
В щілинах рваних хмар на виднокраї.
Далеко в полі зблиснув терикон.
Гарячий диск на старт в зеніт піднявся,
В туману вранішнього піні покупався.
Новий світанок й новий день зійшов на трон.*

... Першого квітня до вояків 24-ої ОМБр імені короля Данила дійшла приємна новина – про знищення Мі-28 російських загартників неподалік від їхніх позицій. Це було перед полуднем. А під вечір – чергове шалене бомбардування ворога. Снаряд розірвався неподалік Юрія Дадака. Смертоносні уламки полетіли в його бік...

«Коли стало відомо про загибель Руфа – по всіх кутках України тисячі українських воїнів, активістів, волонтерів, митців відчули втрату друга. Стрічки новинних сайтів та соцмереж другий день переповнені звітками про те, що його не стало», – зазначено на офіційній ФБ-сторінці Українського інституту національної пам'яті.

«Загинув Юрій Руф. В боях за Україну. Як воїн. Він був поетом, який оспівував українські звитяги. Він сам став частиною української звитяги», – написав друг Антон Петрівський.

Поетичний заклик Юрія Руфа досі відлунує у наших серцях:

*Прийде пророк?
А, може, ти – пророк?!
Месію ждеши?
А може ти – Месія?
Можливо, саме ти заб'єш кілок
У груди монстра з іменем «росія»?!*

Лицар українського духу 41-річний Юрій Руф (справжнє прізвище – Дадак) загинув на Луганщині, захищаючи Україну в складі 24-ої ОМБр імені короля Данила. У нього залишилася дружина та двоє доньок. Поет, викладач, доцент кафедри технологій лісопиляння, столярних і дерев'яних будівельних виробів, кандидат технічних наук, ідеолог, націоналіст, ведучий, засновник бренду одягу «Gwear» та літературно-просвітницького проекту «Дух нації», волонтер, спортсмен. Він був відданим у своєму служінні українській справі.

Не приймав малоросійства ані в поглядах, ні в діях. Він обрав шлях борця, і був таким у всьому – не схильний до ниття та гниття душі.

Юрій Дадак народився 26 вересня 1980 року в Бережа-

ЮРІЙ РУФ

(29.09.1980 - 1.04.2022)

Ти і є останній бастион,
Опорний пункт,
Незборний мур держави,
В майбутнє міст,
Наведений понтон
Від невіді й занепаду до слави.

Не віриш? Не очікував? Повір!
Чи думаєш, що хтось прийде за тебе?
А саме ти — потік бурхливий, вир,
Який еднає пекло, землю й небо.

Прийде пророк? А, може, ти — Пророк?!
Месію ждеш? А раптом ти — Месія?
Можливо, саме ти заб'єш кілок
У груди монстра з іменем "росія"?!

Чи знали ті, хто змінювали світ,
Що стануть Лідером, Провідником, Героєм?
Повір у власні сили й свій політ,
Твори, борись, живи Ідеєю й Метою.

нах на Тернопільщині. У дитинстві разом з сім'єю переїхав до Львова, де навчався та викарбовував себе як особистість. Повну загальну освіту здобув у 1997 році в Львівському ліцеї № 93, а вищу – у Національному лісотехнічному університеті України у 2002 році за спеціальністю «Технологія деревообробки», здобувши кваліфікацію інженера-технолога. Після завершення аспірантури Національного лісотехнічного університету України у 2008 році захистив дисертацію на тему «Підвищення ефективності пиловловлення в процесах оброблення деревини та деревинних матеріалів» на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 05.23.06 «Технологія деревообробки, виготовлення меблів та виробів з деревини». Закінчив докторантуру Національного лісотехнічного університету України, працював над завершенням докторської дисертації.

З 2011 року обіймав посаду доцента кафедри технологій лісопиляння, столярних і дерев'яних будівельних виробів Національного лісотехнічного університету України. У своїй науковій діяльності працював над розробленням науково обґрунтованих нормативів витрат деревини у дерев'яному домобудуванні, наукових основ вловлювання та сепарування відходів у процесах механічного оброблення деревини, ефективних процесів очищення викидів деревообробних підприємств від деревного пилу.

З 2008 до 2014 року – заступник декана технологічного факультету з навчальної роботи Навчально-наукового інсти-

туту деревообробних та комп'ютерних технологій і дизайну. На високому науково-методичному рівні викладав навчальні дисципліни для студентів інституту.

«Юра дуже багато всього встигав. Вночі, коли я прокидалася, а його не було поруч, зразу дивишся – ага, в кабінеті світло світиться, значить, він щось робить, щось придумує. Щось вигадував постійно», – розповіла дружина Ірина. Хоч військового досвіду в Юрія не було, він ще у 2015 році хотів іти воювати, але тоді дружина була вагітна меншою донькою, і це його стримало. Та під час повномасштабного вторгнення Руф не зміг сидіти, склавши руки. 24 лютого 2022-го вступив до лав 24-ї окремої механізованої бригади ЗСУ. Обіймав посаду стрільця. Захищав Луганщину. Був там до останнього подиху.

Юрій Руф провадив активну громадську діяльність. 2015 року він став засновником ГО Літературно-просвітницький проєкт «Дух нації».

Ось рядки з його тогочасного інтерв'ю:
– Це вже другий проєкт, організатором якого є я. Перший проєкт, співорганізатором якого я був, це – «Голос крові». Він зародився в 2013 році з виходом збірки «Голос крові». Проєкт розвивався і десь в полум'ї Революції 2014 року, разом з останніми примірниками книжок, які частково згоріли, частково їх врятували в Профспілках, цей проєкт перегорів і для мене. Тобто, я зрозумів, що мені потрібно рухатися в тому ж напрямку, але розоставивши інші ві-

хи. І я заснував «Дух нації», який сьогодні є офіційно зареєстрованою громадською організацією. Багато людей активно долучаються до життя та розвитку проєкту. Нашу діяльність висвітлено в Інтернеті.

– *Що саме вкладено у гасло: «Сила й інтелект»?*

– Нікому з наших європейських та азійських сусідів не потрібна сильна нація у великій країні на теренах Європи. Але незважаючи на це, ми повинні постійно працювати над самовдосконаленням та будувати націю фізично сильних та інтелектуально розвинених людей. Я у своїй творчості намагаюся не відтворювати шкільних штампів: знедолена Україна, бідні-нешчасні українці, якщо козак – мертвий, якщо дівчина – плаче, якщо калина – похилена. Ми – Нація переможців та бійців.

Був переконаним, що така поезія занижує самооцінку й почуття національної гордості. Тому Юрій вважав свою поезію одним з типів поетичної пропаганди патріотизму. Шанувальники описують його поезію як «лінійку лінії фронту», тобто поезію війни й патріотизму, спрямовану на підвищення бойового духу, мотивацію й почуття національної гордості.

– *Перший вірш, який прочитав і зрозумів, що це саме те?*

– Питання насправді досить складне. Я мало читаю поезії. По тій причині, що коли ти щось читаєш і натрапляєш на цікавий образ, він так «погано» лежить, що рука тягнеться його використати. А для того, щоб не займатися плагіатом, я намагаюся не цупити «чужих» образів. Я взагалі розглядаю свою поезію як віршовану пропаганду. Тобто конкретно поетом я назвати себе не можу. Стосовно поетів точно можу сказати, що мені не подобається: мені не подобаються депресивні вірші та постмодерна поезія. Якщо взяти до уваги революційну поезію, то, звичайно, на мене справив враження Франко. Дуже цікаві речі писали Марко Боєслав та Олег Ольжич, але, на жаль, це не дуже популярна поезія в широких колах.

– *Що чи, можливо, хто надихнув написати перший вірш?*

– Перший вірш, який був знаковим для мене, з'явився, коли я працював в університеті. Ситуація була така, що моя знайома запитала у мене:

– Юра, ти непогано пишеш, але чому ти пишеш російською?

– Римувати українською нормально не можу.

– Чому?

А я не знав чому... в мене просто вселився такий стереотип в голові. В той момент в мене відбулась така переоцінка... Ми з моїм науковим керівником тоді робили ремонт в його лабораторії, виносили мотлох і реорганізували лабораторію під експериментальну. Там лежали старі дисертації, якісь альбоми, все старе, архаїчне. Десь серед всього цього мотлоху лежали 2 книжки, одна була Ніцше, а друга Павла Мірчука «Українська повстанська армія. Документи і матеріали 1942-1952 рр.». І мій науковий керівник дав мені почитати другу книгу. Ця книжка повністю змінила моє життя і переформатувала. Тому що весь мій світогляд змінився, коли я зрозумів, що в нас була своя альтернативна історія, тобто, що в нас була своя визвольна боротьба. На фоні того, що я прочитав цю книжку і дуже зацікавився істо-

рією УПА, на фоні того, що моя подруга запитала мене: «А ти зможеш написати вірш українською?» і воно якось все склалося. Перший вірш знаковий, який я написав, був «Камінний хрест», увійшов в збірку «Багряна лірика».

– *Хто вплинув на формування твоєї особистості?*

– Було багато людей, ситуацій, подій, які впливали на становлення особистості. Стосовно того, як я взагалі почав писати вірші. Починав писати ще десь в класі 9-ому. Це переважно було наслідуванням текстів різних рок-гуртів (звичайно, зі своєю інтерпретацією). Десь уже після закінчення університету я зрозумів, що ці загальні речі пише кожен другий, хто вважає чи називає себе поетом. Я побачив, що дуже мало є патріотичної поезії. Хороша подруга, котра в подальшому оформляла мою першу збірку «Багряна лірика», запитала, чи можу я написати патріотичний вірш. Я взяв і написав. В мене були дуже хороші вчительки української мови та літератури. Одна в школі, інша в коледжі. Фактично усю шкільну програму віршів я досі пам'ятаю, включаючи білий вірш, котрий, мені, людині котра звикла до класичної рими, був тоді абсолютно не доступний для запам'ятовування. В коледжі вчителька літератури була величезною патріоткою (хоча на той момент я цього не розумів). Вона в правильному руслі розвивала нас як майбутнє покоління.

Дуже вплинули сучасні формальні та неформальні лідери. До прикладу, є такий гурт «Сокира Перуна» – їхня лірика вплинула на формування моїх текстів. Патріотичне середовище, котре було доступне на телебаченні та в побуті, теж сформувало світогляд. Я вважаю, що все, що оточує людину, вносить певний вклад в формування її особистості. Тому, чим оце усе, що її оточує, є більш українським, тим більш український внутрішній світ буде розвиватися.

Моє середовище дало мені змогу виховатися як людиною, що може сказати – Так, я є патріотом своєї держави, так, я є націоналістом.

– *Помічав за собою дар передбачення через поезію зокрема?*

– Не думав, що можу передбачити події, що відбуватимуться. Але десь на підсвідомому рівні вони відчувалися, оскільки історія є циклічною, її дати повторюються дзеркально у часі. Коли я перечитав передмову збірки «Голос крові», написаної 2013 року, то вжахнувся. Бо там відтворено все, що з нами сталося. Написав я її взагалі до Майдану. А зараз не передбачаю, а просто розумію, що за декілька років буде глобальніший конфлікт, який вже відчувається.

Літературна спадщина Юрія Руфа:

«Багряна лірика» (2010); (2012 – доповнена);
«Голос крові» (2013) – разом з іншими авторами;
«Час Революції» (2014);
«На зламі епох» (2015);
«Голос барикад та бліндажів» (2015) – разом з іншими авторами;
«Відлуння свинцевих громовиць» (2015) – разом з іншими авторами;
«Вектор протидії» (2016);
«Вектор протидії. На зламі епох» (2018);
«Казковик» (2018);
«Ваніль чи сталь?!» (2021).

Протягом багатьох років Юрій Руф був ведучим фестивалю «Холодний Яр». Ось що згадують його однодумці на сторінці «Фестиваль нескореної Нації Холодний Яр 2022» у Фейсбуці:

«Сьогодні мав би стартувати Фестиваль нескореної Нації – Холодний Яр.

Юрій Руф зі сцени закликав би всіх прийти на великий концерт із якісною українською музикою.

Наш фестиваль завжди збирав тих людей, кому небайдужа доля Держави: воїнів, волонтерів, громадських діячів, письменників, науковців та просто правильних свідомих українців.

Ми гуртувалися, готувалися до війни з одвічним ворогом, налагоджували зв'язки і спільною силою стали проти окупантів.

На цій війні ми втратили друзів, членів нашої команди: Юрія Руфа та Павла Собка. Та ми не зупиняємося, бо маємо ще присвятити їм та всім іншим героям перемогу України. Команда фестивалю продовжує боротьбу: на фронті та у волонтерській діяльності.

Перемогу України ми обов'язково відсвяткуємо на фестивалі, який обов'язково ще буде».

Науковий доробок Юрія Дадака:

1. Автоматична система керування фільтрувальною повітроочищувальною станцією / А.В. Ляшеник, Л.О. Тисовський, Л.М. Дорундяк, Ю.Р. Дадак // Науковий вісник НЛТУ України: зб. наук.-техн. праць / НЛТУ. – Львів, 2012. – Вип. 22.6. – С. 96-102. – Бібліогр.: с. 102. – Резюме: рос., англ.

2. Аналіз методів визначення тривалості сушіння соєвих необрізних пиломатеріалів / Ю.М. Губер, З.П. Копинець, Ю.Р. Дадак, Ж.Я. Гуменюк // Наукові праці Лісівничої академії наук України: зб. наук. праць / НЛТУ України, Лісівнича академія наук України. – Львів: Компанія «Манускрипт», 2020. – Вип. 20. – С. 214-221. – Бібліогр.: с. 219-220. – Резюме: рос., англ.

3. Дадак Ю.Р. Джерела забруднення довкілля підприємствами з виробництва плитних матеріалів / Ю.Р. Дадак, В.С. Джигирей, В.М.Сторожук // Лісове господарство, лісова, паперова і деревообробна промисловість: респ. міжвідом. наук.-техн. зб. / М-во освіти України УкрДЛТУ; відп. ред. Т.М. Шкіря. – К.: Будівельник, 2003. – Вип. 28. – С. 141-143.

4. Дадак Ю.Р. Математична модель турбулентного руху запиленого потоку повітря у циклоні / Ю.Р. Дадак, Л.О. Тисовський, А.В. Ляшеник // Науковий вісник НЛТУ України: зб. наук.-техн. праць / НЛТУ України. – Львів, 2016. – Вип. 26.8. – С. 308-315. – Бібліогр.: с. 314. – Резюме: рос., англ.

5. Дадак Ю.Р. Підвищення ефективності пиловловлення в процесах оброблення деревини та деревинних матеріалів: [Текст]: дис. ... канд. техн. наук.: спец. 05.23.06 «Технологія деревообробки, виготовлення меблів та виробів з деревини»: захист 07.10.2008р. / Ю.Р. Дадак; Наук. кер. В.С. Джигирей; НЛТУ України. – Львів, 2008. – 187 с.

6. Дадак Ю.Р. Підвищення ефективності пиловловлення в процесах оброблення деревини та деревинних матеріалів: автореф. канд. техн. наук.: спец. 05.23.06 «Технологія деревообробки, виготовлення меблів та виробів з деревини» / Ю.Р. Дадак; НЛТУ України. – Львів, 2008. – 18 с.

7. Дадак Ю.Р. Чинники комплексного вирішення пи-

Юрій ДАДАК у Карпатах

тання екологічної ефективності процесів знепилення на деревообробних підприємствах / Ю.Р. Дадак, А.В. Ляшеник // Науковий вісник НЛТУ України: зб. наук.-техн. праць / НЛТУ України. – Львів, 2016. – Вип. 26.7. – С. 277-284. – Бібліогр.: с. 283. – Резюме: рос., англ.

8. Дадак Ю.Р. Числове дослідження впливу окремих елементів системи на її експлуатаційні характеристики / Ю.Р. Дадак, А.В. Ляшеник, Л.О. Тисовський // Науковий вісник НЛТУ України: зб. наук.-техн. праць / НЛТУ України. – Львів, 2017. – Вип. 27 (6). – С. 164-167. – Бібліогр.: с. 167. – Резюме: рос., англ.

9. Дадак Ю.Р. Шкідливість пилу деревини від деревооброблення / Ю.Р. Дадак, А.В. Ляшеник, Р.Р. Климаш // Науковий вісник НЛТУ України: зб. наук.-техн. праць / НЛТУ України. – Львів, 2015. – Вип. 25.1. – С. 174-179. – Бібліогр.: с. 178. – Резюме: рос., англ.

10. Деякі результати моделювання руху двофазового потоку повітря у циклонах / Л.О. Тисовський, А.В. Ляшеник, Л.М. Дорундяк, Ю.Р. Дадак // Науковий вісник НЛТУ України: зб. наук.-техн. праць / НЛТУ України. – Львів: НЛТУ України, 2010. – Вип. 20.10. – С. 98-104.

11. Закономірності переміщення подрібнених матеріалів у циклонах / І.М. Озарків, Г.В. Сомар, І.А. Соколовський, Ю.Р. Дадак // Науковий вісник НЛТУ України: зб. наук.-техн. праць / НЛТУ України. – Львів, 2013. – Вип. 23.8. – С. 121-126. – Резюме: рос., англ.

12. Захист атмосфери від шкідливих промислових викидів: навч. посібник / С.О. Апостолук, В.С. Джигирей, А.С. Апостолук, Ю.Р. Дадак та ін.; М-во освіти і науки України, НЛТУ України. – К.: Основа, 2005. – 269 с.: іл.

13. Максимів В.М. Зниження втрат тиску пневмосистеми для транспортування подрібненої деревини / В.М. Максимів, Ю.Р. Дадак, А.В. Ляшеник, Л.М. Дорундяк // Науковий журнал «Технічний сервіс агропромислового, лісового та транспортного комплексів». – 2015. – №3. – С. 192-197.

14. Обґрунтування конструкції циклона для очищення повітря на підприємствах деревообробної галузі / А.В. Ляшеник, Л.О. Тисовський, Л.М. Дорундяк, Ю.Р. Дадак // Науковий вісник НЛТУ України: зб. наук.-техн. праць / НЛТУ України. – Львів: НЛТУ України, 2011. – Вип. 21.9. – С. 119-126. – Бібліогр.: с. 125.

15. Озарків І.М. Особливості розрахунків конвективно-го нагрівання деревини / І.М. Озарків, Ю.Р. Дадак, Р.М. Дадак // Науковий вісник НЛТУ України: зб. наук.-техн. праць / НЛТУ. – Львів, 2009. – Вип. 19.4. – С. 93-97.

16. Основи техноекології: теорія та практика теплових процесів виробництв лісового комплексу: монографія / І.М. Озарків, І.А. Соколовський, Ю.Р. Дадак та ін.; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, НЛТУ України. – Львів: ЗУКЦ, 2013. – 112 с.

17. Особливості знепилення при використанні голкофрез для реставрації меблевих виробів = Features of dedusting by usage of needle milling cutter for furniture restoration / Ю.Р. Дадак, Я.В. Мацішин, А.В. Ляшеник, Л.М. Дорундяк // Лісове господарство, лісова, паперова і деревообробна промисловість: міжвід. наук.-техн. зб. / М-во освіти України, НЛТУ України. – Львів: НЛТУ України, 2009. – Вип. 35. – С. 93-96. – Бібліогр.: с. 96. – Резюме: укр.

18. Охорона праці в целюлозно-паперовій промисловості: навч. посібник / С.О. Апостолук, В.С. Джигирей, Ю.Р. Дадак, Г.В. Сомар та ін. – К.: Основа, 2007. – 616 с.

19. Перспективи застосування циклонів на деревообробних підприємствах та напрями вдосконалення конструкцій таких апаратів / А.В. Ляшеник, Л.М. Дорундяк, Л.О. Тисовський, Ю.Р. Дадак // Лісове господарство, лісова, паперова і деревообробна промисловість: міжвід. наук.-техн. зб. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, НЛТУ України. – Львів: НЛТУ України, 2011. – Вип. 37.1. – С. 40-45. – Бібліогр.: с. 44-45. – Резюме: англ.

20. Постановка задачі про математичне моделювання руху повітряного потоку в циклоні та шляхи її числової реалізації / Є.М. Лютий, Л.О. Тисовський, Ю.Р. Дадак, А.В. Ляшеник // Науковий вісник НЛТУ України: зб. наук.-техн. праць / НЛТУ. – Львів, 2009. – Вип. 19.1. – С. 48-54.

21. Про деякі проблеми процесу очищення пилоповітряного потоку у циклонах / А.В. Ляшеник, Є.М. Лютий, Л.О. Тисовський, Ю.Р. Дадак та ін. // Науковий вісник НЛТУ України: зб. наук.-техн. праць / НЛТУ. – Львів, 2010. – Вип. 20.3. – С. 68-74. – Бібліогр.: с. 73.

22. Тепломасообмінні процеси у деревообробних виробництвах: метод. поради щодо розв'язання задач для студ. технол. фак. з напрямку підготовки: «Деревооброблювальні технології» / І.М. Озарків, З.П. Копинець, Ю.М. Губер, Ю.Р. Дадак; М-во освіти і науки України, НЛТУ України. – Львів: НЛТУ України, 2010. – 80 с.

23. Циклони в деревообробній промисловості: монографія / Є.М. Лютий, Л.О. Тисовський, Ю.Р. Дадак, А.В. Ляшеник; М-во освіти і науки України, НЛТУ України. – Львів: Укр. пасічник, 2009. – 147 с.: іл.

Нагороди

Указом Президента України № 334/2022 «Про відзначення державними нагородами України» за особисту мужність і самовіддані дії, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі нагороджено орденом «За мужність» III ступеня солдата Дадака Юрія Романовича (посмертно).

Вшанування пам'яті

Вчена рада Національного лісотехнічного університету вийшла з пропозицією до Львівської міської ради про перейменування однієї з вулиць м. Львова на вулицю Юрія Руфа. Як результат, вулиця Юрія Руфа нині тягнеться паралельно вулиці Личаківській від стадіону «Скіф» (на сході) – до пам'ятника Мар'яну Панчишину (на заході).

У селі Малечковичі Львівської області перейменовали Бічну (Бічну Чайковського) на вул. Юрія Руфа.

Депутати Хмельницької міської ради одноголосно підтримали рішення перейменувати вулицю Чехова і провулок Чехова у вулицю і провулок Юрія Руфа.

У 2021 році Юрій був спікером на «Молодіжній Патріотичній Платформі», що проходила на базі табору «Супутник», поблизу Кременчука. У Кременчуці вулицю Леоніда перейменовали на честь Юрія Руфа.

«Я намагаюся донести до молоді те, що українець повинен бути успішним, україноцентричним і те, що українець повинен цінувати державу не лише за формою, а й за змістом. Українець повинен наповнювати Україну українським змістом, тому що більше цього не зробіть ніхто!» – такий меседж майбутній воїн доносив в маси не лише в Кременчуці, а й усій країні.

19 грудня 2022 р. Дадаку Юрію Романовичу було присвоєно звання почесного громадянина міста Коломиї, посмертно.

6 вересня 2022 р. у Львові встановили меморіальну таблицю на честь Героя України Юрія Руфа. Розмістили її на фасаді ліцею № 93 Львівської міської ради на вул. А. Кос-Анатольського, 10, де навчався Герой.

Батьку загиблого Героя впевнений: такі, як Юрій, мали б будувати майбутню Україну. Проте багато його однодумців вже загинули, захищаючи нашу землю.

«Наші молоді хлопці, які могли зробити ще багато для України, пішли в перший день на фронт, – переконаний Роман Дадак. – Завдяки їм відбулося перше вересня, завдяки їм діти можуть ходити в школу. Таких, як Юра, багато і якби не вони, не відомо, як би склалося життя, склалася історія і ті події, які є на сьогодні».

Батьку пригадує: Юрій був людиною діла і дуже вірив в Україну.

«Юрко був оптимістом, – додає батько. – Завжди вірив в Україну. Дуже досконало вивчав історію. Можливо, вчив її не як історик, а з ідеологічної та політичної ситуації, що та історія принесла для України, які потрібно було б зробити висновки. А основне, яких не допускати більше поми-

Юрій ДАДАК рекламує рідний Львівський національний лісотехнічний університет; у колі родини; «Шлях пам'яті Юрія «Руфа» Дадака у національному природному парку «Сколівські Бескиди» (Львівська область)

лок. Він ніколи не любив, коли плакали про поразки, а завжди наполягав на тому, що Україна мала безліч перемог, які вартували уваги та були потрібні для підняття духу».

У перший день листопада 2023 р. у Національному лісотехнічному університеті України відбулося урочисте відкриття пам'ятних дощок Героям України Олександрю Капіносу та Юрію Дадаку, які віддали найцінніше – своє життя за свободу та незалежність, захищаючи рідну землю, виборюючи право бути вільними сучасною і майбутньому поколінням українців. Над дизайном дощок працювали викладачі кафедри дизайну Національного лісотехнічного університету України Володимир та Юрій Прусакі.

Олександр Капінос (псевдо «Кремій») – Герой України, Герой Небесної Сотні, громадський діяч, випускник лісотехнічного університету, один з найактивніших учасників Мовного Майдану 2012 року та Революції Гідності, був членом 35-ї штурмової сотні «Волинська січ», на жаль, втратив життя 18 лютого 2014 року, отримавши поранення під час зіткнень на вулиці Грушевського. Про Юрія Руфа ще в далекому 2013-му так відгукувався Сашко Капінос:

*«Про силу предків говорила поезія,
захована глибоко в душі:
звитяга, честь, цінність (не матеріальна),
самопожертва –
ознака сильних духом
Такі люди як Юрій – вічні в миті,
і мить – це вічність».*

*«Ти твердо йшов дорогою життя,
Обрав свій шлях і до кінця не схив.
За Україну кликав ритм серцебиття,
Ти чув цей поклик та зробив свій вибір.
По собі залишивши добрий слід,
Віддав гаряче серце Батьківщині.
Твоя душа біля Святих воріт
Вітала Сотню звичним: «Слава Україні!»*

– це вже Юрій Руф про Олександра Капіноса.

«Сьогодні, на жаль, ми вже навчилися жити з тим, що нашого бойового товариша, духовного сподвижника і викладача Юрія Руфа, немає з нами тут, на Землі. Але подвиг і чин, який він цьогоріч здійснив в лавах славних Збройних Сил України, продовжує нагадувати нам, за що ми продовжуємо боротьбу і яка ціна заплачена за те, що ми маємо можливість сьогодні зустрітися. Цей день має закарбуватися у пам'яті кожного присутнього, зокрема викладачів і студентів. Адже саме вам пощастило жити в часи, коли вашими сучасниками були Олександр Капінос та Юрій Руф», – наголосив Ігор Шолтис, депутат Львівської міської ради.

19 квітня 2023 року у Львові на фронтоні Технологічного фахового коледжу Національного лісотехнічного університету України встановили меморіальну дошку:

*«Наша зброя – це єдність,
Наша сила – це дух,
Ми йдемо вслід за сонцем –
Не спинити цей рух».*

Вшанування пам'яті Юрія (РУФА) ДАДАКА

У Львові також створять мурал, присвячений учаснику бойових дій, громадському діячеві, поету Юрію Дадаку (Руфу). Стінопис буде зображено на будинку, де він проживав. Мурал на фасаді рідного дому Юрія Дадака (Руфа) зображає самого Героя та цитату з його вірша.

У Національному лісотехнічному університеті України створено громадсько-патріотичний центр «Дух нації» імені Юрія Руфа. Для студентів університету заснували академічну стипендію Національного лісотехнічного університету України імені Юрія Дадака. У день пам'яті Юрія Руфа започаткували щорічний квест «Захищай. Мандруй. Шануй», проводиться челендж «Читаємо Руфа», де студенти декламують поезію Юрія.

У рамках загальнодержавного проекту «Місце шани та вдячності», ініційованого Міністерством освіти і науки України, Науково-технічна бібліотека Національного лісотехнічного університету України презентувала у читальному залі соціально-економічної літератури (головний корпус університету, аудиторія 412) постійно діючу ART-виставку пам'яті Юрія Дадака «Руф присутній», відвідувачі якої за допомогою QR-кодів, представлених на ART-виставці, мають змогу відтворити поезію Юрія Руфа у його виконанні. Одна з фотоекспозицій виставки містить QR-код, за допомогою якого можна переглянути відеороботу гурту «FLiT» «Українець».

Портрети Оксани Мазур представлені на постійно діючій ART-виставці «Руф присутній»: «Лише так я змогла перестати плакати».

Оксана Мазур – художниця-графік, закінчила Національний лісотехнічний університет України (кафедра дизайну). Працювала художнім редактором у видавництвах «Аверс» і «Ліга-Прес». Зараз викладає художні дисципліни на рідній кафедрі. Активно займається громадською і виховною роботою, зокрема є співзасновником і співорганізатором студентського конкурсу актуального патріотичного мистецтва, присвяченого річниці створення УПА та свята Покрови Пресвятої Богородиці, до якого залучив Юрій Дадак.

Гурт «Тінь Сонця» присвятив Юрію Руфу пісню «Новий Світанок»

Гурт «KARNA» присвятив Юрію Руфу пісню «Мама Галичина»

Гурт «FLiT» присвятив Юрію Руфу пісню «Українець»

На слова Юрія Руфа створено пісні «Соколи» та «Молись» (гурт «Залізний хрест»), «В Рядях Безсмертних» (гурт «Геннадій Пересвіт & друг Залізник»), «Пліч-о-пліч» та «Ре-клама» (гурт «Nachtigall»).

Артур Крук написав пісню на слова Юрія Руфа «Поки всі сплять».

9 серпня 2023 р. відбулась прем'єра документального фільму «Руф. Присутній», створеного платформою пам'яті Меморіал. «Руф – це лицар українського духу, відданий служінню українській справі. З тих, хто будував Україну – вільну, непокірну, войовничу», – йдеться в анотації до фільму. Офлайн-показ відбувся у Львові, де виріс та жив з своєю родиною Юрій. Під час двох показів зібралися повні зали людей, які прийшли вшанувати пам'ять Героя. Серед присутніх було багато його друзів та рідних.

Авторкою стрічки стала Олена Жилун. «Цей фільм про боротьбу, натхнення, вірність собі, своїй родині, країні та ідеалам. Юрій Руф завжди казав, що українець повинен допомагати українцю. Його справи та слова будуть надихати

не одне покоління українців. А він сам назавжди присутній у наших думках, чинах, перемогах, звершеннях», – каже Олена Жилун.

«Цей фільм – маленька частина того, що зробив Юра. Він жив не тільки для себе, а для України та сім'ї, любив товаришів та свою роботу, завжди був готовий прийти на допомогу. Своє ставив на друге місце, ніколи не першим. Він нині допомагає нам всім, це однозначно, ми це відчуваємо. Всюди його знають, що, з одного боку, приємно, а з іншого – дуже шкода, що його потенціал не буде використаний надалі», – сказав під час презентації показу Роман Дадак, батько Юрія Руфа.

«Відмотати життя назад не можемо. Здавалося, що буде більше часу, щоби бачитися... Користуючись нагодою, просимо не відкладати нічого на завтра, бо завтра може і не бути», – закликала усіх мама Юрія Надія Дадак.

Видавець Андрій Пилух, який є автором проекту «Козацька пошта», що спеціалізується на випуску філателістичної продукції, провів погашення марки на честь Юрія Руфа. За словами видавця, зберігати пам'ять про усіх полеглих захисників і захисниць дуже важливо, і робити це потрібно всіма можливими способами, один із таких методів – випуск пам'ятних марок, які зберігаються та передаються у колекції.

Тарас Кобза, однокласник та друг Юрія Руфа, організував ознакування «Шляху пам'яті Юрія «Руфа» Дадака» у Національному природному парку «Сколівські Бескиди». Шлях бере свій початок біля водоспаду Кам'янка. Довжина шляху пам'яті Юрія Руфа 12 км, передбачає 4 тематичні зупинки:

Руф Містичний (о. Журавлине/Мертве).

Руф Туристичний (скельний масив «Острів Пасхи»).

Руф Історичний (хребет г. Ключ).

Руф як Особистість (г. Ключ).

Скануючи QR-коди на означеному шляху, можна дізнатись про життя і творчість Юрія.

Для Юрія Руфа гори були важливою частиною життя: там набиралася сили, натхнення творити, гартувався. На тематику мандрів та гір вигадав та випустив серію одягу IWeat. Горам присвячував свої вірші.

«Про нього вже пишуть пісні, знято перший фільм, називають вулиці і друкують марки... «Історія писалась кров'ю тих, хто розуміє велич слова – «Батьківщина». Він поклав на вівтар Свободи найцінніше – своє життя», – говорить керівник навчально-виховного центру «Гайдамацька Січ» Вадим Арнаут.

Друзі поета розповідають, що у свій день народження Юрій Руф багато років піднімався з товаришами в Карпатські гори, це була традиція, яку його побратими повторюватимуть щорічно, в пам'ять про нього.

«Юрій Руф, якби ти сьогодні був, ти б точно на вершині гори заварив нам своєї фірмової кави. Ти б точно своїми підстьобами і шикарним гумором звеселив би все товариство. Твій гучний сміх линув би до підніжжя гори. Повелителю гір, ти б сказав на вершині найвлучніші слова про Україну і підняв би нам всім бойовий дух! Не вистачає тебе, друже!», – написала товаришка Юрія Руфа, волонтерка Катерина Борисова.

З 24 лютого 2022 р. Юрій Дадак вів у своєму телефоні щоденник. Останній запис датується днем його загибелі. Усі

записи, які залишилися в його телефоні, рідні зараз опрацьовують та згодом видадуть щоденник війни очима Юрія Руфа. «Коли нам привезли телефон Юри, ми знайшли його записи, які зараз опрацьовує дружина з братом, тож згодом можна буде більше прочитати про його життя на фронті. Насправді він мало ділився з нами подіями війни, не хотів, щоб ми хвилювалися, адже в ті дні точилися жорстокі бої і дуже багато людей, які так хотіли жити у вільній країні, полягли...», – розповідають батьки Юрія. Дружина Ірина попросила письменницю, товаришку Тамару Горіха Зерня відредагувати нотатки, щоб видати їх. «Мені це надзвичайно важко дається. Я читаю й не можу змиритися з його смертю», – каже письменниця.

...Поховали Юрія з почесними 9 квітня 2022 року на Марсовому полі, прилеглому до Личаківського кладовища у Львові.

Хочемо завершити розповідь про науковця, поета і воїна Юрія Руфа його рядками:

*Коли мій день запеленає ніч,
В ту мить, як шлях обірветься струною,
Зів'ялим листом піду за водою
Повз сотні рідних та чужих облич.*

*В той день, коли затихне серця стук,
Остання рима відбринить луною,
Я тихою нестримною рікою
Спливу, немов пісок з дитячих рук.*

*У час, коли зупиниться політ,
Знесилено впаде замерзла птаха,
Скипить вогонь свічі під рідним дахом,
І димним маревом душа покине світ.*

*Коли забуревіть, зажудить
І холодом гаряча кров скується,
Я сподіваюсь, хтось комусь озветься
І скаже: він зумів життя прожити!*

ЛІТЕРАТУРА

1. «Він загинув як воїн, як лицар»: окупанти вбили військового з Тернопільщини [Електронний ресурс] // Файне місто: [веб-сайт]. – Режим доступу: <https://fainemisto.tv/news/38111-vin-zagynuv-yak-voyn-yak-lyczar-okupanty-vbyly-vijskovogo-z-ternopilshhynu> (дата звернення 05.07.2022 р.).

2. ДАДАК ЮРІЙ РОМАНОВИЧ [Електронний ресурс] // Тернопільщина: [регіональний інформаційний портал]. – Режим доступу: <https://irp.te.ua/dadak-yurij-romanovych/> (дата звернення 05.07.2022 р.).

3. Лісотехнічний університет у Львові запроваджує стипендію імені Юрія Руфа та встановить йому меморіальну дошку [Електронний ресурс] // Діло: [веб-сайт]. – Режим доступу: <https://dilo.net.ua/novyny/lisotekhnichnyj-universytet-u-lvovi-zaprovadzhuje-stypendiyu-imeni-yuriya-rufa-ta-vstanovyt-jomu-memorialnu-doshku/> (дата звернення 05.07.2022 р.).

4. Поет Юрій Руф: образ мертвого козака та заплаканої дівчини українцям нав'язують грантодавці [Електронний

ресурс] // 20 хвилин: [веб-сайт]. – Режим доступу: <https://vn.20minut.ua/Kult-podii/poet-yuriy-ruf-obraz-mertvogo-kozakata-zaplakanoyi-divchini-ukrayints-10479605.html> / (дата звернення 22.05.2022 р.).

5. «Руф вважав, що не буває хороших росіян». У боях на Луганщині загинув відомий поет та громадський діяч Юрій Дадак [Електронний ресурс] // Експрес: [веб-сайт]. – Режим доступу: <https://expres.online/zhittevi-istorii/ruf-vvazhav-shcho-ne-buvae-khoroshikh-rosiyan-u-boyakh-na-luganshchini-zagynuv-vidomiy-poet-ta-gromadskiy-diyach-yuriy-dadak?fbclid=IwAR2-ByOjtX-HoZDd8dR2lwjLXDacZ6PP6SRIQCWZRmFKdE5KrDRBj2ZtPIs/> (дата звернення 05.07.2022 р.).

6. Так, я є патріотом своєї держави, так, я є націоналістом [Електронний ресурс] // ЧИТАЙ: [веб-сайт]. – Режим доступу: <https://chytay-ua.com/view.php?id=129/> (дата звернення 05.07.2022 р.).

7. «Ти будеш вічно у наших серцях»: загинув доброволець родом з Тернопільщини [Електронний ресурс] // ТЕРЕН: тернопільські новини: [веб-сайт]. – Режим доступу: https://teren.in.ua/news/ti-budesh-vichno-u-nashih-sercyah-zagynuv-dobrovolec-rodod-z-ternopilshchini_390119.html / (дата звернення 05.07.2022 р.).

8. У боях за Україну загинув львів'янин Юрій Руф – у мирному житті поет, учений, засновник проекту «Дух Нації» [Електронний ресурс] // ЄСПРЕСО: [веб-сайт]. – Режим доступу: <https://zahid.espresso.tv/u-boyakh-za-ukrainu-zagynuv-lvivyanin-yuriy-ruf-u-mirnomu-zhitti-poet-ucheniy-zasnovnik-proektu-dukhnatsii/> (дата звернення 05.07.2022 р.).

9. У Карпатах промаркували стежку Юрія Руфа [Електронний ресурс] // Сихів Медіа: [веб-сайт]. – Режим доступу: <https://sykhiv.media/u-karpatah-promarkuvaly-stezhku-yuriyarufa/#> (дата звернення 19.09.2023 р.).

10. У Львові презентували документальний фільм пам'яті про Героя Юрія Руфа [Електронний ресурс] // Львівський портал: [веб-сайт]. – Режим доступу: <https://portal.lviv.ua/news/2023/08/11/u-lvovi-prezentuvaly-dokumentalnyj-film-ram-iati-pro-heroia-iuriiarufa> (дата звернення 19.09.2023 р.).

11. Юрій Руф [Електронний ресурс] // Вікіпедія: [веб-сайт]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%AE%D1%80%D1%96%D0%B9_%D0%A0%D1%83%D1%84#cite_note-9 (дата звернення 07.05.2022 р.).

12. Юрія Дадака (Руфа) нагороджено орденом «За мужність» III ступеня [Електронний ресурс] // Науково-технічна бібліотека НЛТУ України: [веб-сайт]. – Режим доступу: <https://library.nltu.edu.ua/index.php/novyny/1492-yuriiadadaka-rufanahorodzheno-ordenom-za-muzhnist-iii-stupenia/> (дата звернення 22.05.2023 р.).

13. «ЯКЩО МИ НЕ УКРАЇНІЗУЄМО ФРОНТ, ПОВЗУЧА РУСИФІКАЦІЯ ВІЗЬМЕ СВОЄ» – ЮРІЙ РУФ У ВІННИЦІ [Електронний ресурс] // VLASNO: [веб-сайт]. – Режим доступу: <http://vlasno.info/spetsproekti/1/persona/item/8618-yakshcho-my-ne-ukrainizuiemo-front-povzucharusyfikatsiia-vizme-svoie-yurii-ruf-u-vinnitsi/> (дата звернення 22.05.2023 р.).